

Opracování

Anna VITÁSKOVÁ: *Vztahy Francie a USA v období prezidenta Sarkozyho*

Vzhledem k tomu, že prezident Sarkozy není ještě ani v půli svého volebního období, byl autorčin výběr tématu od počátku velmi riskantní. Již první stránky textu naznačují, že tato volba byla opravdu nešťastná. V prezentaci plánu práce (s. 12-13) autorka nabízí výčet témat, kterými se hodlá zabývat a která zahrnují: důvody zvolení Sarkozyho, střídání administrativy v Bílém domě, vývoj situace v Iráku, současný vývoj v arabsko-izraelském konfliktu, vývoj obranných politik Francie a USA, srovnání zahraničně politické aktivity Chiraca a Sarkozyho. Každé z těchto témat by vydalo na (kvalitní) diplomovou práci. V rámci 68-stránkového textu (na magisterskou diplomovou práci tedy textu nestandardně krátkého) podobný rozptyl logicky vede k tomu, že čtenáři se dostává do ruky koláž stručných a většinou velmi plochých postřehů (někdy dokonce velmi problematicky zaujatých - viz exkurz ad izraelsko-palestinský konflikt, s. 48-49). Práci chybí jednotící problematika, autorka se neúnosně opakuje (stále dokola se vrací Irák jako třetí plocha mezi francouzskou a americkou diplomacií, podobně Irán, izraelsko-palestinský konflikt atd.).

V analýze zdrojů A. Vitásková směřuje prameny a sekundární literaturu (ač si je tohoto základního dělení vědoma - viz seznam literatury s. 78). Chybí jakákoli reflexe nad prací s pramenem, který je pro autorku klíčový - tj. politický projev. Sarkozyho projevy, které mají být základním empirickým „terénem“ autorčina výzkumu, nejsou analyzovány, ale více či méně zdařile převyprávěny. Autorka viditelně nemá povědomí o kritické analýze pramenů tohoto typu (z práce se například nedozvídáme, komu byl určen nejcitovanější projev z prosince 2006). Důsledky jsou fatální - A. Vitásková v celé práci není schopná důsledně oddělit (a kriticky nahlédnout) politický diskurz (resp. předvolební propagandu) od „reality“ - nejčitelnější to je v autorčině přijetí Sarkozyho mediální sebe prezentace jako symbolu změny. Nevyhnutelně tedy dochází (v průběhu textu několikrát anoncovanému) závěru, že Sarkozy „symbolizuje pro Francii nový impuls po letech stagnace jak v oblasti ekonomiky, tak v domácí nebo zahraniční politice.“ (s. 70) Přitom ovšem v bezprostředně předcházející kapitole A. Vitásková konstatuje, že „jeho [Sarkozyho] plány se v této oblasti [zahraničně-politické] od předchozího prezidenta Chiraca v mnoha tématech neliší. Vezmeme-li v úvahu hlavní Sarkozyho zahraničně politická témata, není zde patrný přílišný odklon od tradičního zaměření Francie, ani bychom je neočekávali.“ (64)

Podobných problémů ve vnitřní logice a členění textu si můžeme všimnout i v souvislosti s faktem, že názvy kapitol leckdy neodpovídají obsahu. Například v kapitole „Francouzské postoje vůči USA“ (s. 14-30) autorka nejprve ve dvou odstavcích shrnuje velice

schematicky téměř 100 let historie francouzsko-amerických vztahů, navazuje několika citáty ze Sarkozyho předvolební kampaně, na s. 17-19 se pak věnuje osobnosti N. Sarkozyho a ve zbylém prostoru představuje jeho zahraničně-politické priority. Naopak v následující kapitole – „Francouzsko-americké vztahy v období Sarkozyho éry“ [!] věnuje prvních sedm stran (31-38) vývoji před nástupem Sarkozyho.

Velmi bizarní jsou početné autorčiny „prognostické“ vstupy. Slibuje už na s. 8, že se pokusí „analyticky zhodnotit, jaké kroky v oblasti zahraniční politiky Sarkozy podnikne a jakým způsobem je bude prezentovat.“ Není ovšem vůbec jasné, na jakém základě autorka své „analytické hodnocení“ budoucnosti chce postavit (je to vůbec ve studii splňující základní akademické standardy možné?). Dopadá to nakonec tak, že se v práci opakovaně objevují nicneříkající (a analyticky nijak podložené) výroky typu: „Přátelská politika ve vztahu ke Spojeným státům bude jistě pokračovat i během Sarkozyho mandátu“ (s. 16!), „Zásadní oblastí zahraniční politiky, ve které sehrají Spojené státy i Francie důležitou úlohu, bude Blízký východ“ (s. 48), „Společná zahraniční politika Francie a Spojených států [!] se bude ubírat stejným směrem za stejným cílem“ (s. 53) apod.

O zvláštní orientaci autorky v čase svědčí i to, jak prezentuje Obamovu první návštěvu Evropy. Na s. 45 uvádí, že „Obama chce svou politiku podpořit na své první návštěvě Evropy, kde se zúčastní zasedání zemí G20, summitu Evropské unie a USA a 60. výročí založení NATO.“ O několik stránek později (s. 66) o stejné události již mluví v minulém čase...

Do finální podoby diplomové práce by se neměly dostat některé jazykově, stylisticky i obsahově opravdu neuvěřitelné konstrukce typu: „Tento „americký styl“ [Sarkozyho] lze také vidět za jeho nefrancouzským původem (i když je Sarkozy rozeným Francouzem)“ (s. 19), „Pro tento projev je charakteristická vůle po změně v zahraniční politice, která má být realizována především skutky“ (s. 24). Místy si čtenář opravdu není jistý, zda si z něj autorka vlastně celou dobu nedělá legraci, natolik její jazyk připomíná úvodníky RP. A. Vitásková totiž s gustem a opakovaně píše o touhách státníků „prohloubit přátelství a trvalé spolenectví“ (s. 27), k čemuž dochází ve vzájemně uspokojujících jednáních probíhajících v „přátelské atmosféře“, kde panuje „otevřenost v probíraných tématech“ (s. 25). Autorku to vede k bytostnému optimismu, vyjádřenému třeba na s. 69: „Po těchto událostech bude následovat další pokrok ve vztazích se Spojenými státy.“ Nadějně je, že autorka alespoň jednou manifestuje, že si je vědoma toho, co činí, když na s. 52 komentuje jedno ze svých naprosto banálních konstatování („Francie i USA mají bezpochyby společný zájem na udržení míru a bezpečnosti ve světě.“), které vlastně resumuje většinu její argumentace, slovy: „Tyto priority je ostatně možné dosadit do úst téměř jakékoli demokratické hlavě státu.“ (A čtenář

obeznámený s mediální realitou před rokem 1989 má chuť dodat, nejen demokratické hlavě státu...) Touto větou autorka v podstatě sama nejtrefněji vystihuje základní problém své práce – frázovitost, analytickou neostrost, chybějící problematiku.

To vše je navíc podáno velice špatným jazykem. Téměř na každé straně se setkáváme s gramatickými chybami: v interpunkci (s. 6, 12, 14, 23, 27, 28, 36, 46, 51, 54, 55, 57, 64, 65, 69, 70, 72), ve slovesných vazbách (s. 14, 23, 26, 27, 34, 36, 37, 41, 43, 58, 61, 63, 67, 71), v psaní velkých písmen (s. 49, 58, 59, 68) atd. Stylistické neobratnosti jsou velmi hojné stejně jako nevhodné přechody mezi slovesnými časy. Překlepy a další jazykové nedostatky dokládají, že autorka svému textu věnovala opravdu nedostatečnou péči. Francouzské resumé je po jazykové stránce katastrofální.

Práce tedy rozhodně nespĺňuje požadavky kladené na diplomovou práci, a proto ji nedoporučuji k obhajobě.

Praha, 15. června 2009

Navrhuji obhájení dobře.

V Praze dne 15.6.2009

